

AUTOR

Biografia

Eugène Delacroix va nèixer a Sant-Maurice el 1798 i va morir a París el 1863. Va ser un importat pintor romàntic francès.

Va començar el seu treball com a pintor a un taller. Més tard va ingressar en una academia de Belles Arts on va practicar la pintura d'estil clàssic, però ja en aquell temps estava interessat per la pintura de Goya, Gros i Géricault.

En l'any 1824 pintà la *Matanza de Scio* que va ser exposat en el Saló del Louvre a París. Amb aquesta obra se situà entre els pintors romàntics en oposició als clàssics.

L'any 1831 envià, al Saló d'aquest mateix any al Louvre, *La llibertat guiant al poble* obra de la qual parlaré més endavant. Amb aquesta obra conclueix la seva joventut romàntica i es confirma com a successor de Gros i Géricault, però amb un registre més ampli.

El 1832 li van ofereir un treball a les ordres de un sultà del Marroc. Allí descubreix no només l'antiguitat clàssica sinò també la màgia dels colors i de la llum. Al tornar va tenir una època d'activitat intensa, en la que es va dedicar a les grans decoracions pictòriques i als quadres de Saló. Durant aquesta època pintà *Casament jueu al Marroc* (1841) influenciat per l'època que va viure amb el sultà.

A partir del 1842 la seva influència principal va ser la naturalesa que li ofereix nous temés d'inspiració.

Els últims anys abans de morir van estar marcats per l'execució de tres importants conjunts decorariis: el sostre central de la galeria de Apolo del Louvre (1850), el Saló de la Pau en l'Ajuntament de París i la capella dels Àngels Sants en l'església de Sant Sulpici.

Malalt de una laringitis tuberculosa va morir com un dels grans mestres producte del renaixement.

Els temés que més el van influir durant tota la seva vida van ser els històrics o literaris i els mitològics o religiosos. Delacroix va ser el primer dels moderns, va destacar per el seu aferrat treball sobre el color de la obra i els seus complementaris. La seva pinzellada és la que precedeix els estudis impressionistes així com les seves tonalitats violentes anuncien la pintura expressionista o inclús l'abstracció.

Teoria dels colors de Delacroix

Revifant amb colors tan potents com el groc, l'ataronjat, el roig, el lila, el blau i el verd, la monotonia dels que es feien servir abans que ell, nombrosos però foscos, crea la paleta romàntica.

Després aquesta mateixa paleta de colors la faran servir els impressionistes i els neoimpressionistes.

Durant mitj segle, Delacroix, es va esforçar per obtindre més llum i més resplendor, mostrant així el camí que s'ha de seguir als coloristes que el van succeir. Va aconseguir revelar el secret de les lleis que regeixen els colors: el acord dels semblants i l'analogia dels contraris.

La seva teoria:

- Un color uniforme i pla es inferior al produït per la vibració d'elements diversos combinats entre ells.

- Utilització de la funció òptica que permet crear noves tonalitats.
- Desterrar els colors foscos, bruts i opacs tan com sigui possible.
- Possibilitat de modificar i barrejar la tonalitat sense embrutar-la realitzant l'empast a la paleta.
- Tracendència moral del color que contribueix a l'efecte del quadre (inici del camí del llenguatge estètic dels colors i els valors)
- S'ha de ser atrevit a tot i mai tenir por de carregar d'exesiu color les seves harmonies.

1840– Creéis que la pintura es un arte material, porque sólo veis con los ojos del cuerpo las líneas, las figuras, los colores. ¡Ay de quien en un buen cuadro sólo ve una idea concreta, y ay del cuadro que a un hombre dotado de imaginación no deja ver nada más allá del acabado! El mérito del cuadro está en lo indefinible: precisamente aquello que escapa a la concreción: en una palabra, lo que el alma ha añadido a los colores y a la líneas para llegar al alma.

Journal (1822–1863), Delacroix

Crítica al seu art

Pintaba instintivamente y con arrebató , y coloreaba con consciencia: por ello fue considerado un mal dibujante y un gran colorista.

Pinttori moderní (1946)

L. Venturi

Comentari de l'obra de DELACROIX

La llibertat guiant al poble. (el 28 de juliol de 1830)

Títol original: *La liberté guidant le peuple*

Data: 1830

Residència: *Musée du Louvre , París.*

1. Aspectes tècnics

Tècnica: oli sobre tela.

Dimencions: 260 x 325 cm

2. Context històric

Anys més tard de la Revolució Francesa i de la caiguda de Napoleó, quan apareix consolidat el règim polític, econòmic i social de la Restauració apareix el Romanticisme com a moviment revolucionari.

La Restauració que va des de l'any 1815 fins el 1848 es caracteritzà per l'absolutisme. Aquest règim restringia notòriament les llibertats ciutadanes de les classes mitjanes i baixes. Tant és així que el 27 de juliol de 1830 s'inicia a París la revolta popular de les *Tres Jornades Glorioses*. La nit del 27 al 28, joves republicans van alçar barricades als barris de París i el dia 29 els revoltats controlen ja tota la ciutat. Aquests fets inicien l'aixecament del poble contra l'absolutisme també en els diversos països europeus.

3. Estil

Delacroix és considerat com el màxim exponent de la pintura romàntica francesa.

Les característiques del moviment en el que es situa són:

- La recuperació de la *força suggestiva del color* en detriment del dibuix neoclàssic.
- El cromatisme va fer ressucitar les *llums vibrants*, que reforçaven les taques de color.
- Les *composicions dinàmiques*, les línies directrius de les quals estan determinades, les posicions convulses i els gestos dramàtics.
- El *culte al paisatge* no era només una inclinació del *páthos* romàntic, sinó també un recurs per desplegar colors lluminosos i per situar als humans entre els núvols elèctrics i onades furioses; així, els objectes perdien el seu aspecte convencional per traduir, més enllà de la seva dimensió visual, uns estats d'ànim.
- Els *temes de les revolucions polítiques o dels desastres*, que indiquen un enfrontament fatalista amb la natura, defineixen la posició dels pintors al costat dels escriptors, dels polítics i dels filòsofs, en la construcció d'un món nou.
- Entra en decadència la teoria mimètica i es posa en funcionament la *teoria expressiva*.
- Es dona la *desecralització del món*. Déu deixa de formar part del destí dels homes.

També en el romanticisme és quan apareixen el concepte de *geni* i el de *sublim*.

L'artista genial és aquell home capaç de sintetitzar totes les seves facultats i treure-les en forma d'art d'una manera subjectiva. És l'ideal humanístic renaixentista. El geni no s'assembla en res amb els artistes anteriors. Ell és tot-poderós, és capaç, amb la imaginació, de donar forma sensible a les idees. Dona cos al no-res.

El sublim revoluciona el concepte de bellesa. Mentre que la bellesa ens és plaent, el sublim ens produeix rebuig. Quan més terror ens sucita el sublim més ens agrada. És un sentiment, doncs, totalment subjectiu.

El gènere històric va assolir importància durant la segona meitat del s. XIX.

Fins aquell moment les teles d'història, usualment de grans dimensions, hi prevalia la noblesa o l'interès del tema per damunt de les qualitats artístiques.

Delacroix trenca amb això. Amb *La llibertat guiant al poble* promou una pintura històrica que compromet l'autor amb la societat, que deixi de mirar cap a l'antiguitat i que participi de la vida contemporània.

Adquireix influències de Gros i Géricault (romàntics), Shakespeare (s'inspira en els mateixos temes), Goethe (el *Faust* el porta a fer litografies) i Rubens (adquireix d'ell l'exaltació del color càlid i el moviment).

4. Tema

Es tracta d'un quadre històric que s'involucra totalment en un moment

contemporani de la situació històrica que està vivint l'autor.

El tema de *La llibertat guiant el poble* és, per tant, la insurrecció a París l'any 1830 contra el Règim Absolutista. El poble es movilitza per aconseguir la llibertat i finalment un món més just per a tots.

És el primer cop que es tracta un tema polític en un quadre. Delacroix hi representa clarament la seva ideologia política que, com es pot apreciar, és a favor dels revoltats contra el règim establert.

5. Composició

Distribució dels personatges

Apareix al mitj del quadre una figura femenina. A la seva dreta apareix un nen i a l'esquerra un home de classe mitja. Sota els peus de la noia, en la part inferior del quadre jeuen els morts en la guerra i a la llunyania es pot apreciar tot un grup de gent i la catedral de Notre-Dame de París. Fins hi tot podem apreciar també a la llunyania els piquets francesos preparats per al atac i si ens fixem molt detalladament, fins hi tot podem veure com un d'ells està disparant.

La *figura femenina* està situada més alta que les altres figures perquè està passant per sobre de la barricada destruïda. Va vestida amb un vestit de colors groc i blanc que li deixa al descobert els dos pits donant un sentit de feminitat i de maternitat a la vegada. Aquesta noia simbolitza la Llibertat, és la Llibertat que condueix al poble i el mou cap a la revolució donant-li la confiança i la fé que seguint-la trovarà un món més just i finalment la llibertat esperada.

La noia és blanca de pell, cosa que dona més émfasi en lo bonica que és la Llibertat i ensenyant els pits suggereix una societat nova, millor i plena de noves esperances.

En el braç esquerra porta un fusell que li dona émfasi a la revolució armada, i amb el dret aixeca una bandera francesa (màxim símbol de la Revolució Francesa que va inspirar aquesta revolta) ondejada al vent en moviment.

El *nen* de la dreta segurament és una al·lusió a les classes baixes populars. Probablement és un dels tants nens que ja des de petits treballen a les fàbriques de la ciutat i com a tal treballador se sent membre de la societat.

Té alçat el braç dret que porta una arma a la seva mà. Aquest braç aixecat dona més força al braç dret de la noia que aixeca la bandera francesa. Amb l'altre braç el noi porta una altra arma. Aquest es presenta una mica deformat (segurament degut a la poca destresa de dibuixar que tenia l'autor).

La cara del nen és molt expressiva. La seva cara mostra el sofriment que porta dintre seu causat per les injustícies de la guerra que segurament ha matat als seus pares. Ara se sent sol i només vol que arribi la Llibertat i lluitarà amb totes les seves forces per aconseguir-la.

A la dreta de la noia hi ha un *home amb barret de copa* que representa les classes socials mitjanes les quals també es veuen afectades per l'absolutisme. Aquest home és la representació dintre de l'escena del mateix artista. Delacroix, d'aquesta manera, intenta comprometre's amb l'obra i la societat de l'època i decideix de fer-ho d'aquesta manera. Va armat amb un fusell, però en canvi la seva indumentària no sembla haver sofert cap mal traspàs a la guerra. Va vestit amb uns pantalons marrons, una camisa blanca, una armilla negra juntament amb la levita, la pajarita i el barret de copa que també són del mateix color.

En canvi l'expressió de la cara deixa palès el seu desig de compromís i de voluntat de guanyar les llibertats promeses per la noia central del quadre.

Al seu costat, a la part esquerra apareix un altre *home*. Segurament un artesà o un treballador d'una fàbrica que també s'ha unit a la barricada representada al quadre. Aquest va armat amb una arma de foc i una arma de fulla la qual aixeca amb la mà dreta.

Radera seu apareix el cap d'una figura que porta un mocador negre al cap i que mira a l'espectador amb malícia (personatge misteriós que no entenc el que vol significar).

Els *morts* jeuen al terra estirats amb les cames alçades o el coll girat. Posició que els hi treu la possibilitat d'estar vius. A l'hora aquesta posició també dona sensació de moviment, però més tard parlaré d'això.

També m'agradaria fer constar la *figura que té la llibertat als seus peus*. Aquesta figura, indistingible si és femenina o masculina, està agenollada i mira amunt a la cara de la noia. En aquesta posició sembla que estigui

demanant-li que segueixi endavant i que els condueixi cap a un món millor, està resant-li als seus peus com si la Llibertat fos un personatge sagrat o religiós.

En el mateix nivell que aquesta figura, a l'esquerra del quadre hi ha un *noi* del qual només podem veure el cap i poc troç de cos. La seva mirada està fixada a un objectiu. Amb una mà aguanta una arma de fulla, i amb l'altra està agafant unapedra per tirar-la segurament a l'objectiu de la seva mirada atenta i fixa.

Darrera d'aquests personatges de l'escena ja descrits podem veure tot un *grup de gent* que semblen que estiguin més apartats dels primers. Aquest grup de gent no es pot apreciar ja que estan difuminats, però si que podem arribar a comprovar el gran moviment insurrector que corre per la sang de tots ells.

Al mateix nivell que ells, però a la llunyania de la part dreta del quadre, apareix la *catedral de Notre-Dame* de París gairebé irreconeixible. Aquesta arquitectura és l'únic paissatge que apareix en tot el quadre.

La catedral apareix bastant difuminada i pintada amb pinzellades verticals. Aquestes línies donen la sensació de que estigui apunt de caure degut al pes de la revolta. Que estigui cansada de tanta guerra i que no pugui aguantar molt més temps dreta.

Als peus d'aquesta els piquets francesos preparats per a l'atac.

Distribució compositiva

La composició d'aquest quadre és clarament triangular.

La figura A és la principal. És la bandera francesa olejant al vent i donant una inclinació cap a l'esquerra la qual afavoreix la forma triangular, com també el pal que la sosté enlairada que també està inclinat.

La figura B correspon a la noia, a la Llibertat, que és al centre i dalt del quadre cosa augmenta el seu pes compositiu.

Les figures C, D i E són les secundàries, però també importants. Totes tres estan a nivell semblants i també elles propicien a la forma del triangle. La C ho fa aixecant el braç dret i baixant l'esquerra, la D ho fa mirant cap a la seva esquerra i aguantant un fusil inclinat i la E ho aconsegueix també aguantant una arma inclinada i fixant la mirada cap a la seva esquerra (la dreta del quadre).

Existeix en el quadre un clar joc amb les mirades entre les figures que apareixen en l'escena, que al mateix temps propicien a la seva composició triangular.

Quan observem el quadre la noia (B) ens atrau la mirada. Quan mirem la cara de la noia veiem que està mirant cap enraderera i també ens interessem pel que deu estar mirant. Els nostres ulls es desplacen cap a l'esquerra. A l'esquerra hi trobem l'home del barret de copa (Delacroix, autoretrat) (D) i l'home de classe baixa (E). Els dos personatges estan mirant cap a la dreta del quadre i la nostra mirada es trasllada cap a aquella direcció. Allà finalment veiem al nen (C) que ens està mirant, però que aixecant el seu braç dret ens torna a portar cap a la noia (B) central.

Podem observar, doncs, que la composició està cuidadosament equilibrada, inclús si la analitzem d'aquesta manera:

A la *meitat esquerra* té menys pes compositiu i per equilibrar-lo Delacroix hi ha posat 2 personatges, un d'ells ell mateix, i radera d'aquests, per si no n'hi havia prou, tota la multitud del poble revoltat.

A la *meitat dreta*, que tindria més pes compositiu, per equilibrar-lo hi posa tan sols un personatge, el nen, i

darrera seu la catedral i els piquets francesos, però molt a la llunyania. D'aquesta manera fa balança amb la part esquerra, i el mateix passa amb dalt i baix.

A la *part inferior* del quadre la qual té poc pes compositiu, hi ha dibuixat tots els morts de la revolta i les runes de la barricada.

A la *part superior* que té més pes compositiu, hi ha situat a la noia, al centre aguantant la bandera que encara està més inlairada adquirint, així, més pes compositiu.

La profunditat, la llum i el moviment

La profunditat, la llum i el moviment són tres trets que s'intensifiquen en l'obra de Delacroix i adquireixen molta importància.

La *profunditat*, en relació amb el primer terme, torna a ser un element de la composició. En aquest cas, al fons hi ha un piquet que dispara, i, a primer terme, cossos caiguts. Formen una realació temàtica de causa, efecte que apropa la llunyania del quadre al tema central del mateix per tal de que el fons i el primer terme constitueixin un tot.

La *llum*, provinent de l'esquerra, esclata a la brusa del cos caigut en primer terme, envolta amb força la figura de la Llibertat, dissol entre fums i lluentors els núvols i les cases del fons.

Detenint-nos un moment en la llum que incideix en els núvols difuminats podem veure-hi perfectament la figura del triangle compositiu del que parlava abans.

En general és una llum violenta que proporciona la tensió ambiental a l'escena.

Cal tenir present que el *moviment* és l'element distintiu de *La llibertat guiant al poble*. Ens trobem davant d'una composició dramàtica on les línies i les pinzellades de color s'ondulen, on els personatges fan gestos impulsius que transmeten als membres la passió dels sentiments.

Totes les formés hi apareixen recorregudes per un tremolor que les ondula, per una mena de terratrèmol interior.

A la figura central l'ondulació s'exten a la bandera, als cabells, al cinturó i a la tela. El noi de la dreta doblega els braços i les camés. La figura del mocador que està agenollada als peus de la Llibertat s'aixeca, inclina el cap endarrere mentre sembla que caigui. Els cossos de terra tenen doblegades les camés o bé el coll. La multitud porta les armes alçades.

És difícil trobar-hi una forma recta, i impossible percebre-hi una figura estàtica o indiferent. Tot és tensió revolucionària. La contraposició entre el gest cap endavant de les figures que encapçalen els combatents i els cossos caiguts fa més intens l'avanç i fins hi tot els núvols sembla que avancin amb la multitud insurrecta.

El color està molt relacionat amb la llum. L'únic que queda a dir és que tot hi que predomina el dibuix, Delacroix ja es va encaminant cap a la taca de color.

6. Funsió

En aquesta època hi ha una desecralització del pintor, ja no està inspirat per Déu. L'autor fa servir la teoria expressiva. En aquesta teoria l'expressió dels sentiments, sense llenguatge convencional, serberix per a conèixens a nosaltres mateixos a l'hora de fer art o de percebre'l. Alló que veu l'autor s'atura dintre seu, com una llavor, es méscla amb els seus sentiments i surt transformat en inspiració.

Delacroix pinta aquest tema perquè creu que s'ha d'involucrar d'alguna manera a la societat en que està vivint sense cap més funció que transmetre'ns la revolució tal com ell la veu, d'una manera estètica.

Els grans artistes a partir d'ara són els que expressen la seva relació amb el món d'una manera pròpia i s'alliberen dels mestres i la seva ensenyança. Així és com neix el geni que trenca totalment amb l'acadèmia.

Durant el romanticisme, a més del concepte de geni, surgeix també el concepte de sublim. En aquesta obra el sublim hi és present, però no amb totes les seves possibilitats. Aquí el sublim és en el moviment interior que tenen les figures, en la tensió revolucionària que es viu en l'escena. El quadre ens transmet els sentiments dels personatges que estan decidits a lluitar per la Llibertat, però que a l'hora tenen por a morir. Tenen una ràbia a dintre seu perceptible en la violència dels seus gestos i moviments, tan mateix els ulls són portadors de la seva por.

Conclusions

Com a conclusió voldria fer constar un petit text del autor que resumeix per a mi la seva voluntat artística al pintar *La llibertat guiant al poble*.

he començat un tema modern, una barricada... i si no he lluitat per la pàtria, com a mínim pintaré per a ella

Carta (del 18 d'octubre de 1830)

de Eugène Delacroix al seu germà Charles Henri Delacroix.

Bibliografia

Diccionario Larousse de la pintura vol.1

Ed.Planeta–Agostini

Història de l'Art, A Fernández – E.Barnechea – J. Haro

Ed.Vicens–Vives

ÍNDEX

AUTOR

- Biografia.....5
- Teoria dels colors de Delacroix.....6
- Crítica al seu art.....7

COMENTARI DE LA OBRA DE DELACROIX

La llibertat guiant al poble

1. Aspectes tèctics.....8
2. Context històric.....8
3. Estil.....9

4. Tema.....	10
5. Composició	
– Distribució del personatges.....	11
– Distribució compositiva.....	14
– La profunditat, la llum i el moviment.....	16
6. Funsió.....	17
CONCLUSIONS.....	19
BIBLIOGRAFIA.....	20
TREBALL	
D'ART	